

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

א'קיג

ערב שבת קודש
פרשת ויצא
ח' בכסלו התשע"ו
שנת ה'קהל

יוצא לאור עלידי
מכון ליובאוויטש שעליד
צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ח' בכסלו ה'תשע"ו - ט"ו בכסלו ה'תשע"ו

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ח' בכסלו	מצות עשה. א מצוה ראשונה.. אין לו.	הלי נזירות פרק ד.	השרשים**.
ש"ק	ט' בכסלו	מצות לא תעשה. א מצוה.. אלו הם.. בין עשה ובין לא תעשה.	פרק ה.	השרשים**.
א'	י' בכסלו	וראיתי לחלק.. בעזרת ש-די.	פרק ו.	השרשים**.
ב'	י"א בכסלו	משוך חסדך וגוי. ספר המדע והוא ספר ראשון.. הלי יסודי התורה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ז.	מ"ע א. מל"ת א. מ"ע ב.
ג'	י"ב בכסלו	פרק ד-ו.	פרק ח.	מ"ע ג. ד. ט.
ד'	י"ג בכסלו	פרק ז-ט.	פרק ט.	מל"ת סג. סה. מ"ע קעב.
ה'	י"ד בכסלו	פרק יו"ד. הלי דעות.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק י.	מל"ת סד. מ"ע ח. ו. רו.
ו'	ט"ו בכסלו	פרק ג-ה.	הלי ערכין וחרמין.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע רז. מל"ת שב. מ"ע רה. מל"ת שג.

זמני השבוע*

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה	
5.04	4.38.7	11.56	11.26	8.48	6.21	5.20	4.58	4.11	ו', ח' בכסלו
5.04	4.38.3	11.56	11.26	8.48	6.22	5.21	4.59	4.11	ש"ק, ט' בכסלו
5.04	4.37.9	11.57	11.27	8.49	6.23	5.22	5.00	4.12	א', י' בכסלו
5.04	4.37.6	11.57	11.27	8.50	6.24	5.22	5.00	4.13	ב', י"א בכסלו
5.03	4.37.3	11.57	11.27	8.50	6.25	5.23	5.01	4.13	ג', י"ב בכסלו
5.03	4.37.0	11.57	11.27	8.51	6.25	5.24	5.02	4.14	ד', י"ג בכסלו
5.03	4.36.7	11.58	11.28	8.51	6.26	5.25	5.03	4.15	ה', י"ד בכסלו
5.03	4.36.5	11.58	11.28	8.52	6.27	5.26	5.03	4.16	ו', ט"ו בכסלו

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
4:02	5:16	4:16	5:18	4:06	5:16	4:21	5:19	4:02	5:16
4:00	5:15	4:14	5:16	4:04	5:14	4:18	5:18	4:00	5:14

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונב

עורך אחראי: לוי יצחק שייקביץ • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף יצחק אולידורט

מז"ל: המרכז לעזרי שלוחות, ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל: 0722770100, פקס: 03-9606169, ISSN 0793-7474

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

הבנה והשגה - על- ידי אדמו"ר האמצעי

מדוע לפי פנימיות התורה יש להקפיד לקרוא 'יששכר' בשי"ן אחת
דווקא? • מהי שיטת הבעל-שם-טוב בעניין השגחה פרטית; מה הוסיף
וחדש אדמו"ר הזקן בשיטה זו גופא, ומדוע נתגלו הדברים על-ידי
אדמו"ר האמצעי דווקא? • בעבודת השם כמו בהשגחה הפרטית -
הפרטים חשובים אף הם • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

שבתורה יש גליא דתורה ונסתר דתורה, לכן נרמו
הדבר בשמו של ישכר, שנכתב ב' שיני"ן.
ועל-פי זה, צריכים לבטא "ישכר" בשי"ן אחד
- כי, השי"ן השני שהוא כנגד נסתר דתורה, צריך
להיות באופן נסתר, שלא יתגלה בקרי.

* * *

ב. אדמו"ר⁴ האמצעי - בימי נשיאותו של אדמו"ר
הזקן - היה ממונה על הדרכת האברכים הצעירים
("די יונגעלייט")⁵.

על המבוגרים היה ממונה הרה"צ ר' אהרן
מסטרשאעלע, שהיה מבוגר מאדמו"ר האמצעי
[שהרי, בבוא הרה"צ ר' אהרן להסתופף אצל
רבינו הזקן, בשנות המ"ם (תק"מ)⁶, היה אדמו"ר
האמצעי (שנולד בשנת תקל"ד) נער בן שמונה או
עשר שנים בלבד], ולכן נתמנה הרה"צ ר' אהרן על
המבוגרים, ואדמו"ר האמצעי על הצעירים.
פעם ראה אדמו"ר האמצעי שני אברכים

א. [לאחרי תפלת מנחה התחיל כ"ק אדמו"ר
לדבר אודות בעל יום ההולדת וההילולא דט'
כסלו, אדמו"ר האמצעי (כדלקמן), ולפני זה
העיר (לבעל-קורא¹) אודות מבטא תיבת "יששכר"
(בקריאה של שחרית)]:

מה ראה הבעל-קורא לדייק בקרי של תיבת
"יששכר" כמו הכתיב, ב' שיני"ן, ולא בשי"ן אחד?
האמת היא שישנם כמה דעות בדבר²:

יש דעה שקוראים תמיד - גם בפעם הראשונה,
בפרשתנו - בשי"ן אחד. יש דעה שבפעם הראשונה
- בפרשתנו - קוראים ב' שיני"ן, ואחר כך בכל
התורה קוראים בשי"ן אחד. ויש דעה שעד פרשת
פינחס קוראים ב' שיני"ן ומפרשת פינחס ואילך
קוראים בשי"ן אחד.

ונמצא, שבכל אופן ("ווי מ'זאל נאר טאן")
יוצאים ידי-חובה לדעה אחת על כל פנים ("איז
עס אן אחריות").

אבל, על-פי פנימיות העניינים, צריכים לבטא
"ישכר" בשי"ן אחד:

שמעתי מאדמו"ר ז"ל בביאור טעם ב' השיני"ן
שביששכר - שענינו של ישכר הוא תורה³, וכיון

(4) ראה גם מכתב ז' כסלו שנה זו (אגרות-קודש ח"ה ס"ע סה
ואילך).

(5) אגרות-קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ג ע' תד (נעתק ב"היום
יום" ז תמוז).

(6) "בערך שנת תקמ"ג" - בית רבי ח"א רפכ"ו בהערה ב.

(1) הת' משה לברטוב.

(2) נקבצו השיטות בתורה שלימה לפרשתנו ע"פ (ל, יח).

(3) ראה במדב"ר פ"ג, טרוזו. ועוד.

משפטיך אף בתהום רבה, שזמנתה שלך לשפוט ולעשות נקמתך בדגת הים להמית המזומנים למות, עכ"ל, הרי שההשגחה פרטית הוא בכל דבר בהפרטי פרטים שלו".

וממשיך, ש"מזה¹⁰ הביא רבינו הזקן נ"ע ראייה ותשובה לאותן שהתווכחו עמו בדברי תורת רבינו הבעל שם טוב .. שמנגדי תורת הבעל שם טוב

מטיילים ומשוחחים ביניהם בדברי חסידות, וכששאל אותם באיזה עניין דיברו ביניהם? השיבו, שדיברו אודות החידוש של הבעל שם טוב בעניין השגחה פרטית, שהיא לא רק על מין המדבר, אלא גם על מין החי, צומח ודומם, ולדוגמא: גם עלה נובל המתגלגל בחוץ הוא בהשגחה פרטית, בדין ומשפט על הזמן והמקום שעליו להתגלגל.

כיוון שעתה הוא כבר לאחר חצות, ולאחר פלג המנחה — צריך להיות העניין של "טועמיה חיים זכו", שצריך כבר להתחיל גילוי ברכות יעקב "לעילא ותתא"

אומרים שהשגחה פרטית הוא רק על מין האדם, הוכיח להם רבינו הגדול בראיה טבעית שהרי בדגת הים יש דין ומשפט ומזמין את השלך לשפוט ולעשות נקמתו באותן המזומנים כו". ומסיים, "ובמדרש וישלח"¹¹ דגם צפור מבלעדי שמיא לא מתצדי, דבת קול יוצא ומכריז דימוס או ספקולי כו".

ובביאור הטעם שרבינו הזקן הביא ראייה לשיטת הבעל שם טוב מהגמרא בחולין דווקא, ולא מהמדרש בוישלח - יש לומר, שמהגמרא בחולין יש ראייה שההשגחה פרטית היא לא רק בנוגע לדבר עצמו (כפי שמוכח גם מהמדרש בוישלח), אלא גם בנוגע לאופן וסיבת הדבר:

מהמדרש דוישלח, ש"גם צפור מבלעדי שמיא לא מתצדי, דבת קול יוצא ומכריז" - נוסף לכך שיש לפרש (כמו שכתב הקהלת יעקב¹²) ש"הקול הלז היה מהשר שלהם, שהשר שלהם משגיח גם על פרטי מינו" (מה שאין כן בחולין מפורש שזהו "משפטיך"¹³), הרי ההוכחה היא (רק) שגם על ציפור יש השגחה פרטית אם תינצל מהצייד או

כאשר אדמו"ר האמצעי סיפר על כך לאביו אדמו"ר הזקן, הוסיף אדמו"ר הזקן ואמר: לא מבעי שההשגחה פרטית היא על העלה המתגלגל, כי אם גם על אופני סיבת גלגולו, אם על-ידי אדם או על-ידי נשיבת רוח וכדומה.

ג. עניין זה (שהשגחה פרטית היא לא רק על הדבר והמאורע עצמו, גלגול העלה, אלא גם על האופן שבו נעשה הדבר, על-ידי אדם או על-ידי רוח) - מבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר במאמר שיצא לאור לקראת י"ט כסלו השתא⁷, וזה לשונו:

"לבד זאת דכל דבר שנמצא בעולם הוא בהשגחה פרטי פרטית, הנה עוד זאת שההשגחה פרטית היא גם בהסבות וסכבות דסכות, וכמו על דרך משל עלה הנובלת מן האילן ומתגלגלת ממקום למקום הוא בהשגחה פרטית, וגם אפילו אופן גלגולה אם על-ידי רוח או בכוח אדם, הוא גם כן בדין ומשפט דהשגחה פרטית".

ומוסיף לבאר ש"יסוד דבר זה הוא כדאיתא בגמרא חולין דס"ג א': ר' יוחנן כי הוי חזי שלך, אמר, משפטיך תהום רבה⁹ .. ופירש רש"י ..

10 ראה גם רשימות הצ"צ לתהלים עה"פ (יהל אור ע' קלב).
11 ב"ר פע"ט, ו. וכ"ה בירושלמי שביעית פ"ט ה"א (הובא בתוד"ה דימוס - ע"ז טז, סע"ב).

12 ערך השגחה.

13 ראה לקו"ש ח"ז ע' 64 הערה 41.

7 ד"ה כל המאריך באחד די"ט כסלו תרפ"ו (נדפס בסה"מ קונטרסים ח"ג בתחלתו. ולאח"ז בסה"מ תרפ"ו ע' קנא ואילך).

8 בספ"ג (סה"מ קונטרסים שם ע' יר"ד. תרפ"ו ע' קנו).

9 תהלים לו, ז.

היינו, שנוגע לא רק העבודה כשלעצמה, אלא גם האופן שבו נעשית העבודה – בשמחה דווקא]. ועל דרך זה בנוגע לעניין השגחה פרטית – שהבעל שם טוב גילה את עניין השגחה פרטית, כשלעצמו, שיש השגחה פרטית על כל דבר, ואדמו"ר הזקן הוסיף שההשגחה פרטית היא לא רק על הדבר עצמו, אלא גם על האופן שבו נעשה

שתהיה ניצודת ("דימוס או ספקוליי")¹⁴, ואילו מהגמרא בחולין מוכח – כפי שמדייק כ"ק מו"ח אדמו"ר במאמר: (א) שההשגחה פרטית היא על נברא פרטי – ש"יש דין ומשפט" שעלידו נקבע איזה דגים הם "המזומנים למות", (ב) שההשגחה פרטית היא גם על האופן שבו יתקיים הדין ומשפט בדגת הים – "ומזמין את השלך לשפוט ולעשות

יעקב עצמו היה מוכן כבר אז לגילויים שלעתיד-לבוא, אלא שנתעכב הדבר... אבל עתה – הרי עברו כל הזמנים, וכל בני ישראל מוכנים כבר ללכת לקראת משיח

הדבר, כנ"ל.

נקמתו באותן המזומנים כו".

ה. ועניין זה נתגלה עלידי (ונאמר ל) אדמו"ר האמצעי דווקא: ההוספה בעניין השגחה פרטית גם בנוגע לאופן שבו נעשה הדבר, היא כאמור, בהתאם לכללות ההוספה של אדמו"ר הזקן בתורת ודרך החסידות, שהראה איך אפשר – האופן – לעבוד את השם יתברך, עלידי זה שהמשיך העניינים בהבנה והשגה של חב"ד. והמשכת העניינים בהבנה והשגה דחב"ד נעשתה בעיקר עלידי אדמו"ר האמצעי, כידוע¹⁸ שענינו של אדמו"ר הזקן הוא חכמה, נקודה, וענינו של אדמו"ר האמצעי הוא בינה, התרחבות והתפשטות, כפי שרואים במאמרי החסידות שלהם, שהמאמרים של אדמו"ר הזקן הם בקיצור (באופן של נקודות), שכן, גם המאמרים שלאחרי פטרבורג, שהם באריכות לגבי המאמרים שלפני פטרבורג, הם עדיין בקיצור, ואילו האריכות במאמרי החסידות, באופן של התרחבות והתפשטות דבינה, נתחדשה עלידי אדמו"ר האמצעי דווקא.

ד. ויש לומר, שההוספה של אדמו"ר הזקן על הבעל שם טוב בעניין השגחה פרטית היא בהתאם להוספה שלו על הבעל שם טוב בכללות עניין תורת החסידות: אודות יחס תורת ודרך החסידות של רבינו הזקן לתורת ודרך החסידות של הבעל שם טוב – מבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר¹⁵ שהבעל שם טוב הראה איך צריכים לעבוד את השם יתברך, ורבינו הזקן הראה איך אפשר לעבוד את השם יתברך. כלומר: הבעל שם טוב הראה את הדבר עצמו – שצריכה להיות העבודה בדרכי החסידות, ואדמו"ר הזקן – עלידי זה שהמשיך העניינים בהבנה והשגה דחב"ד – הראה את האופן שעלידו נעשה הדבר¹⁶. [לכאורה יכולים לשאול: הרי העיקר הוא הדבר עצמו, ולמאי נפקא מינה האופן שבו נעשה הדבר? – אבל האמת היא שנוגע לא רק הדבר עצמו, אלא גם האופן שבו נעשה הדבר, וכמודגש בנוגע לכללות עבודת ה': "עבדו את ה' בשמחה"¹⁷,

¹⁴ ראה מפרשי המדרש והירושלמי שם.

¹⁵ אגרות יקודש שלו ח"ב ע' ססה. סה"מ תש"ח ע' 292 (וראה גם תורת מנחם – התוועדויות ח"א ע' 190. וש"נ).

¹⁶ ראה גם לקו"ש ח"ט ע' 246 ואילך. ע' 251 ואילך.

¹⁷ תהלים ק, ב.

¹⁸ שיחת יו"ד כסלו תש"ב בסופה (סה"ש תש"ב ריש ע' 19). וראה גם שיחת ש"פ ויצא תשי"א ס"ט (תורת מנחם – התוועדויות ח"ב ע' 106). וש"נ.

עילאה.

* * *

[לאחר תפלת ערבית במוצאי שבת קודש והבדלה יצא כ"ק אדמו"ר לקדש הלבנה, וכשלא נראתה הלבנה כיון שהשמים היו מכוסים בעבים - שב כ"ק אדמו"ר להיכנס לחדרו, ואמר:]

פעם יצא כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע לקדש הלבנה כשהשמים היו מכוסים בעבים, וסיפר²³, שעובדא הוה אצל הרה"צ ר' מאיר מפרעמישלאן שלא היה יכול לקדש הלבנה שהיתה מכוסה בעבים, והתחיל לדבר אודות קידוש הלבנה בהיות בני ישראל במדבר, שלכאורה, כיון שענני הכבוד הקיפום גם מלמעלה, איך היו יכולים לקדש הלבנה שהסתירוה ענני הכבוד? ותירץ, שמה שהייתה מנפנף במטפחת ("א מאך געטאן מיטן טיכל"), והיו ענני הכבוד נקפלים כנגד הלבנה, וכשהראה הרה"צ ר' מאיר איך היה משה רבינו מנפנף במטפחת, נתבהרו השמים ונראית הלבנה. - כאשר כ"ק אדמו"ר נ"ע סיפר סיפור זה, הוציא את מטפחתו והראה איך היה עושה הרה"צ ר' מאיר, ואז, נתבהרו השמים ונראית הלבנה. (וסיים כ"ק אדמו"ר: "אם נמצאים כאן כאלה יהודים שיכולים לעשות כן - אולי נוכל לקדש הלבנה.

(אחד הנוכחים אמר שהרבי יכול, וענה כ"ק אדמו"ר בחייוך:)

די בכך שספרתי המעשה...

[ואחר כך אמר שישוּב תיכף ("איך קום באלד צוריק") לקדש הלבנה, והלך לבית אמו הרבנית הצדקנית לערוך הבדלה, וכאשר חזר כעבור משך זמן, נתבהרו השמים ונראית הלבנה. לאחר קידוש לבנה הורה כ"ק אדמו"ר שיערכו התוועדות בקשר לחג הגאולה יו"ד כסלו²⁴].

(קטעים מהתוועדות שבת קודש פרשת ויצא, ט' כסלו, ה'תש"ב; תורת מנחם כרך ד עמ' 156-161 - בלתי מוגה)

23) ראה גם סה"ש תרפ"ג ע' 37.

24) כשנתעוררה שקו"ט אם לערוך התוועדות בליל או במוצאי יו"ד כסלו, ואמר א' שיכולים להתוועד בשניהם, הסכים כ"ק אדמו"ר באמרו: זהו בודאי טוב.

1. אדמו"ר האמצעי היה אומר חסידות בשופי, לעתים קרובות ("זייער אפט") - המהרי"ל (בנו של הצמח-צדק) היה נוהג תמיד לבוא אליו לשמוע חסידות, ואדמו"ר האמצעי היה נשען עליו בעת אמירת החסידות, והיה קוראו: "מיין סטענדער"¹⁹.

פעם אחת בא המהרי"ל בזמן הרגיל - ביום שבת קודש - לאמירת חסידות, ולהפתעתו לא היה מאמר חסידות. בא המהרי"ל לאביו הצמח-צדק וסיפר לו - בתמיהה - שהסבא (או הדוד)²⁰ הרבי אינו אומר חסידות היום, ולא ענהו הצמח-צדק מאומה.

ומעשה שהיה כך היה:

באותו ערב שבת דיברו אדמו"ר האמצעי והצמח-צדק ביניהם, ובין הדברים התאונן אדמו"ר האמצעי על כך שסובל מהפחדות (כידוע שמלבד המאסר, היו לו לעתים קרובות הפחדות שונות), והעיר הצמח-צדק, שאולי הסיבה לכך קשורה עם אופן אמירת החסידות שלו - שמצד ריבוי האמירה עלולים להיבלע דברי הרב (רבינו הזקן). דברי הצמח-צדק הנ"ל גרמו לכך שבאותו שבת לא אמר אדמו"ר האמצעי חסידות בזמן הרגיל כבכל שבת, אך, כעבור שעות אחדות, יצא אדמו"ר האמצעי ואמר חסידות כדרכו בקודש²¹.

* * *

2. אדמו"ר האמצעי אמר²² שהוא מאחל לעצמו ("ער ווינטשט זיך") שאברכים בלכתם ברחוב ישוחחו ביניהם אודות יחודא תתאה ויחודא עילאה.

(וסיים כ"ק אדמו"ר: "ברכה של צדיק ונשיא בישראל - בודאי מתקיימת, וכיון שכן, אין הדבר תלוי אלא באברכים עצמם, שבלכתם ברחוב, בברוקלין, כאן, בויליאמסבורג וכיוצא בזה, ישוחחו ביניהם אודות יחודא תתאה ויחודא

19) סה"ש תורת שלום ע' 244.

20) הסבא - ביחס למהרי"ל, או הדוד - ביחס להצ"צ.

21) כנראה, לאחר שהתבונן בהעמקת הדעת כו' עד שהגיע למסקנא שאין מקום לחשש הנ"ל (המו"ל).

22) ראה סה"ש תש"ב ע' 104.

"ושבתי בשלום" אל הגאולה

בקשת יעקב על גאולה "בשלום"

התוכן הכללי של פרשת ויצא הוא – גלות וגאולה: הפרשה מתחילה בירידה של יעקב בגלות – "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה", היציאה מארץ ישראל לחוץ לארץ, ובחוץ לארץ גופא – "חרנה", ב"חרון אף של מקום", ועוד יותר – ללבן הארמי, עד לעבוד עבדותיך; ובסיום הפרשה מסופר על ה"גאולה" מהגלות – כיצד יעקב ניצל מלבן הארמי ו"הלך לדרכו" – בדרך לארץ ישראל. והשייכות המיוחדת עם הגאולה של אדמו"ר האמצעי – יש לומר: אחת הבקשות של יעקב בדרכו לחרן הייתה "ושבתי בשלום אל בית אבי", שההדגשה בזה היא ש(נוסף לזה שיחזור שלם ובריא לבית אביו, גם) האופן של השיבה שיהיה "בשלום" – באופן של שלום ומנוחה. וכפי שהיה בפועל, שלמרות שלבן רדף אחריו עם כוונות לא טובות – כפי שאמר לו בעצמו "יש לא-ל ידי לעשות עםכם רע" – הרי זה עבר לגמרי בשלום (ללא שום מלחמה כו').

וזהו השייכות לגאולה כ"ק אדמו"ר האמצעי – שהייתה על דרך זה כידוע, שגאולתו הייתה קשורה עם (הפסוק) "פדה בשלום נפשי" (ובמיוחד לפי המסופר – בסיפורי חסידים, שבשורת הגאולה הייתה "כשאמר תלים פסוק פדה בשלום נפשי").

(שיחה ליו"ד כסלו, לקוטי שיחות כרך כה, עמ' 159)

לעשות מחוץ לארץ – ארץ ישראל

...על דרך זה היה גם בגאולה דיו"ד כסלו: מבלי הבט על החושך כפול ומכופל דעקבתא דמשיחא, ב"חרן" (חרון אף של מקום), ובזה גופא – המאסר וגלות בתוך גלות דאדמו"ר האמצעי – היה "פדה בשלום נפשי" פדייה באופן של שלום ומנוחה.

ואדרבה – זה הביא להוספה בהעבודה דהפצת המעיינות חוצה, ובאופן של הוספה ב"רחובות הנהר", שגם ב"חוצה", ב"חוץ לארץ הקודש" (חוץ לתחום הקדושה), יביאו את המעיינות עצמם ובאופן דיפוזו ורחובות הנהר. שזוהי כללות העבודה ד"עשה כאן ארץ ישראל" – להכניס הקדושה דארץ ישראל בחוץ לארץ, ועד לעשות מחוץ לארץ "ארץ ישראל", ארץ שרצתה לעשות רצון קונה, באופן של ישראל – שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל.

שנעשה בעל הבית על חוץ לארץ, ועושה מזה "מחניים", דבר אחד עם ארץ ישראל, ועד שנעשה גם בעל הבית ופועל במלאכי חוץ לארץ ומלאכי ארץ ישראל, כנ"ל, ויש לו "מלאכים" ששולח לעשות עבורו ענייניו: הגילוי דפנימיות התורה (ובפרט באופן דרחובות הנהר) בסוף זמן הגלות, הוא מעין גילוי העסק בהשגת "דעת בוראם" לעתיד לבוא – כך שבנוגע לכל שאר העניינים יהיה "ועמדו זרים ורעו צאנכם", מלאכתך נעשית על-ידי אחרים.

וזה נעשה הכנה והקדמה לשלימות דפדה בשלום בכל העולם כולו – בגאולה האמיתית והשלימה שקשאתי מר דא מלכא משיחא, כשכל העולם יהיה בגילוי דירה לו יתברך בתחתונים.

(שיחת ש"פ ויצא תשמ"ט, התוועדויות תשמ"ט כרך א, עמ' 397)

תשכ"ה – שנת ה'ליקוטי תורה'

**איזו שאלה הפנה הרבי בתביעה לאברך מכפר חב"ד? • הברכות
שהרעיף בהתוועדויות פעם אחר פעם ללומדי ומסיימי ה'לקוטי תורה'
השבועי • מדוע לימוד 'לקוטי תורה' דווקא וסיימו, הוא כלי למהר את
ביאת המשיח • ומאיזה גיל יש להתחיל בלימוד • רשימה ראשונה**

לסיים ה'לקוטי תורה'

כמו בכל שבוע, הנה כל אלו שסיימו (או שבדעתם לסיים קודם הבדלה) את לימוד הפרשה ב'לקוטי תורה' – יאמרו עתה לחיים. ויהי רצון שעל ידי זה יתוסף אצלם בכל פרד"ס התורה כו', ועד לקיום היעוד "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך"...

כך התבטא הרבי בהתוועדות ש"פ וילך שבת שובה תשכ"ו (תורת מנחם כרך מה עמ' 38), וראה גם ש"פ האזינו תשכ"ו (שם עמ' 49).

בש"פ בראשית תשכ"ו (שם עמ' 159) דיבר הרבי כנ"ל:

"מסיימי לימוד ה'לקוטי תורה' והתורה אור השבועי, יאמרו לחיים". כן עורר, ש"בהמשך ללימוד ה'לקוטי תורה' יחליטו על דבר קביעות עתים ללימוד החסידות בכלל (בהוספה על השיעורים הקבועים), באופן שיומשך על כל השנה כולה, ומתוך שמחה".

דברים אלה היו בעצם ה"סיום" של הפרשה, וכעת נפנה לתחילתה: בשיחת ש"פ ויקהל תשכ"ה – (תורת מנחם חלק מג עמ' 306) אמר הרבי: "את הכל עשה יפה בעתו" (קהלת ג, יא) – הרי זה דבר נכון וישר שכל אחד ואחד ילמד בכל שבוע את כל הדרושים שב'לקוטי תורה' השייכים לפרשת

השבוע...

אלו שיכולים ללמוד בעיון – מה טוב, ועל כל פנים יש ללמוד ("דורכלערנען" = בהעברה) בכל שבוע ושבוע באופן דלמיגרס... כלומר בהבנה שטחית (לכל הפחות) שבאופן כזה ביכלתו של כל אחד ואחד לסיים במשך השבוע...

ובשיחת פורים תשכ"ה (תו"מ חמ"ג עמ' 83):
ויש לעשות זאת בשמחה ובטוב לבב.

"המסיים [= האם מסיים] בלקו"ת [= ב'לקוטי תורה'] פ' [= פרשת] השבוע בכל שבוע?" – שאלה זו הפנה הרבי לאברך הצעיר הרה"ח ר' שלום פלדמן ז' בכפר חב"ד (שנלב"ע בכ"ז ניסן תשע"ה), בשולי איגרת כללית־פרטית (לרגל יום הולדתו) מיום י"א מנחם־אב תשכ"ה (צילום האיגרת בתשורה טייטלבוים מט"ו תמוז תשע"ה עמ' 46).

כל המקדים – משובח

היה זה בהתוועדות שבת־קודש פרשת ויקהל תשכ"ה (תורת מנחם כרך מב עמ' 306-309). הרבי ביקש שכל אחד ואחד (על כל פנים מגיל עשרים) יסיים מידי שבוע את לימוד דרושי הפרשה שבספר 'לקוטי תורה' (כולל גם דרושי שיר השירים) עד פרשת ברכה בשנה הבאה (תשכ"ו).
ה'לקוטי תורה', ציין הרבי, נלקט מאלפיים

"המסיים בלקו"ח פ' השבוע בכל שבוע?" מכתב הרבי להרה"ח ר' שלום פלדמן ע"ה

מאמרים - "אלפיים שנה" (מדרגות),
 שבכללות פנימיות התורה - [ובו] כלולים
 כל עניני פנימיות התורה, ולכן עלידי
 סיומו יפעלו את ביאת המשיח.

במהלך הדברים ציין הרבי את העובדה
 שעתה נדפס ה'לקוטי תורה' מחדש עם
 הוספות ויהיה מצוי לכל.

הספרים יימכרו במחיר נמוך מעלות
 ההדפסה, כך שיהיו בהישג ידו של
 כל אחד, ואין הדבר תלוי אלא ברצון,
 שצריכים לגלותו מן הכוח אל הפועל.

אומנם הוזכר גיל עשרים, אך כשם
 שמצינו בנדבת המשכן שאף הטף נטלו
 חלק בכך - יכולים אפוא להקדים גיל זה,
 "וכל המקדים הרי זה משובח".

גם במאמר החסידות שאמר הרבי
 באותה התוועדות (שם עמ' 301 ואילך),
 קישר את סיום ה'תורה אור' עם התחלת
 ה'לקוטי תורה'.

ריקוד בפתע ובשורה טובה...

אמר 'לחיים'. אלא שלפתע נעמד מלוא קומתו,
 ורקד על מקומו משך זמן רב בשמחה ובהתלהבות
 גדולה.

בתוך כך, עודד הרבי את כל הקהל, ועמם גם
 זקני אנ"ש, להשתתף בשמחה והריקוד בקשר
 ולכבוד לימוד ה'לקוטי תורה'.

בשבת פרשת ויקרא בירך הרבי (תורת מנחם
 שם עמ' 340):

וכיון שהתורה היא כלי לברכתו של הקב"ה הרי
 בוודאי שכל אלו שלומדים לקוטי תורה... יתברכו
 בברכותיו של הקב"ה בכל המצטרך להם, בבני חיי
 ומזוני, ובכולם - רויחי.

ובהתוועדות פורים (שם עמ' 82):

אלו שנוסעים כעבור מספר ימים - יאמרו
 'לחיים' ויביאו עמם את הבשורה הטובה... ובעיקר
 בנוגע ללימוד ה'לקוטי תורה', ועיקר כל העיקרים
 - שתהיה שנה של "אורה זו תורה" ושנת אורה
 כפשוטה...

בהמשך לכך שאל הרבי, היכן הבחורים
 שנוסעים לארץ ישראל, וציווה שיאמרו לחיים.

בהתוועדות הסמוכה של שבת פרשת פקודי
 (שם עמ' 315 ואילך), ערך הרבי מעין "הדרן"
 שהיווה הקדמה למאמר החסידות, ובו ביאר את
 הקשר בין סיום והתחלת ספר שמות ב'לקוטי
 תורה'.

לאחר המאמר, הורה הרבי שכל אלו שסיימו
 ה'לקוטי תורה' על פרשת השבוע יאמרו "לחיים".
 והוסיף ש"לכל לראש" יאמרו לחיים אלו שהתנדבו
 מממונם עבור הדפסת הספר, שכבר הועילו
 בפעולתם, כי הודות להם יוכלו לרכוש את הספר
 במחיר זול יותר.

הרבי ציין את מעלת מסירות-נפשם, ובירכם
 שיתנו מרצונם הטוב וישפיעו על אחרים גם
 בענייני תורה ומצוות, והוסיף לברכם, שירחיב
 להם השם יתברך בכל המצטרך להם, בטוב גשמי
 ורוחני. כמו כן בירך את לומדי ומסיימי הלימוד,
 בטוב גשמי ורוחני.

הקהל החל לומר 'לחיים' ולנגן ניגון, ואף הרבי

כ"ק אדמו"ר האמצעי

התפתו עלידי חסידות

ידוע שרבותינו נשיאינו היו שולחים שלוחים – כפי שהיה בימי אדמו"ר האמצעי, ששלח שלוחים לארץ הקודש, וכמסופר שבתחילה לא רצו לנסוע, עד שהבטיח לשלוח להם את מאמרי החסידות, והיה שולח להם המאמרים בכתב יד קדשו. וזוהי הסיבה שבארץ ישראל נמצאו הרבה ביכלאך מתורתו של אדמו"ר האמצעי.

(תורת מנחם כרך כד עמ' 232)

למעלה מהגבלות

סיפרו אודות החסידים של אדמו"ר האמצעי, שבאחד הלילות כשהיה מזג האוויר טוב ("אָ גוטע פּאָגאָדע"), חזרו המאמר חסידות בחוץ, ובינתיים התחיל לרדת גשם, וכאשר הבחינו שיצא גוי מבניין אחד, נכנסו ה'חוזרים' לשם להמשיך בחזרת המאמר, ואחר־כך נודע שהיה זה מקום שאסור להיכנס אליו, ובפרט לדברי תורה. ונתבלבלו החסידים מזה, ונכנסו לאדמו"ר האמצעי, ואדמו"ר האמצעי שחק ("האָט זיך אויסגעלאַכט") מכל המאורע.

(תורת מנחם שם)

כוח המקיף

פעם שלח אדמו"ר הזקן את בנו אדמו"ר האמצעי לשליחות מסוימת. והוא לא יכול היה לעשות מאומה בעניין זה. ויחזור אל אביו ויאמר לו שאיננו יכול לפעול מאומה בשליחות זו. ובשעה שבא אדמו"ר האמצעי אל אביו אדמו"ר הזקן, טליתו של אדמו"ר הזקן היתה על כתפו ובדק את ציציותיו. ואמר לו אדמו"ר הזקן: רואה אתה? זוהי טלית, וטלית הוא עניין המקיף, ומקיף מסמא את עיני החיצונים. בשמוע זאת אדמו"ר האמצעי, חטף בידיו את ציציותיו של אביו, נשקם, ונסע חזרה לדרכו כדי לבצע את שליחותו. ואמנם בפעם הזאת הצליח.

(ספר השיחות תר"פ־תרפ"ז עמ' 65)

שני הזיונות

החסיד ר' יעקב ליב אבי ר' צבי הירש מיאָנאָוויטש היה אחד מהמקושרים הראשונים של כ"ק אדמו"ר הזקן, וכ"ק אדמו"ר האמצעי קירב אותו מאוד ויספר לו שני הזיונות:
(א) תורה ששמע ממורנו הבעל־שם־טוב בהיכלו של כ"ק אביו אדמו"ר הזקן בשנת תקנ"ג בליאזנא בהקיץ ולא בחלום, יורדי הים באניות.
(ב) ב"ט כסלו תקנ"ט ביום הגאולה, בעת תפילת מנחה, והחסיד ר' משולם יעקב הזקן מטשאָשניק התפלל לפני התיבה, ראה את מורנו הרב המגיד ממזריטש ואמר לו כעת יצא הנשיא אביך מבית הסוהר וסובל צער ובקרוך ייפטר גם מזה.

(ספר השיחות תש"רה־ש"ת עמ' 426)

מאמר "פדה בשלום נפשי" – תשמ"ו

- מאמר הרבי על הפסוק פדה בשלום נפשי • נאמר בי' כסלו תשמ"ו •
 - יצא לאור מוגה על ידי הרבי בקונטרס ט"י כסלו תנש"א •
- מתומצת ומעובד לשפה קלה

פדה בשלום נפשי מקרב לי כי ברבים היו עמדי

זאת היתה תפלתו של דוד המלך לאחר המלחמות שעבר. אך צריך להבין מה פירוש פדה בשלום, שהרי אם זו פדייה על ידי מלחמה, אין זה שלום?

גאולת אדמו"ר האמצעי רבי דובער ממאסרו בשנת תקפ"ז

באותו יום בו שוחרר הרבי האמצעי ממאסרו, אמר את שיעור התהלים היומי של יום י' בחודש (כסלו), שם מופיע הפסוק הנ"ל פדה בשלום נפשי. ואמנם פסוק זה מרמז גם לפדייתם של צדיקים ורביים נוספים, שאמרו תפלה זו בדיוק ביום שחרורם.

מהי פדיה בשלום?

שלום הוא שאין לו מנגד כלל. לא רק שהמנגדים לא נלחמים עמו, מפחד וכדומה, אלא שגם בטלה ההתנגדות. שלום כזה היה בימי שלמה המלך, שכל הגויים נתבטלו בפניו ובאו לחלוק לו כבוד ומתנות.

שלום אמיתי

לעתיד לבוא, כשיבוא משיח, יהיה השלום גדול ואמיתי יותר. לא רק שהגויים יתבטלו מעוצם הקדושה, אלא הם מעצמם יתפכו לאוהבים. דרגא רוחנית גבוהה כל כך של גאולה, באה אכן לביטוי בגאולתם ושחרורם של נשיאי החסידות.

יום גאולה ויום הילולא

יום הגאולה של אדמו"ר האמצעי, היה כנזכר, בי' כסלו תקפ"ז, וכך נקבע לדורות. שנה לאחר מכן, בתקפ"ח, בט' כסלו – ערב י' בכסלו (שגם היה יום הולדתו), נסתלק הרבי מהעולם. כאן אנו עומדים על הקשר שיש בין יום ההילולא, שדווקא בכוחו, הוא מהוה "ערב" והכנה ליום הבא אחריו – יום הגאולה.

הילולת רבי שמעון בר יוחאי

רבי שמעון בן יוחאי היה הראשון שפרסם את חלק הסוד של פנימיות התורה, על ידי ספרו הקדוש ספר הזוהר. הוא היה גם הראשון שפטירתו והסתלקותו מהעולם, נקראה "הילולא", שבתרגום ללשון הקודש, הפירוש הוא "שמחת חתונה".

מה הקשר של שמחת חתונה ליום פטירה?

כתוב בגמרא "האי עלמא דאזלינן מיניה כבי הילולא דמיא". (בתרגום חפשי) העולם הזה שממנו אנו הולכים כ"הילולא" הוא דומה. פירוש הדברים בסגנון החסידות, כי לפני ירידת הנשמות לעולם הזה, הם בבחינת "עומדים". כל עליותיהם לפני הקב"ה במעלות רוחניות, הן כאילו על מקום אחד. כיון שאין בכוחן המוגבל לצאת מחוץ לדרגתן. אמנם, כאשר יורדות הן לעולם הזה, וכנשמות בתוך גופים מקיימות את המצות, אזי נעשים הם "מהלכים", שעליית והילוך הנשמה היא בבחינת אין סוף! הרבה למעלה מדרגתה.

מדוע נקרא העולם "הילולא"?

מהי חתונה? איש ואישה מצד עצמם הם הפכים במובנים רבים, והכוח לאחדם הוא – כוחו האין סופי של הקב"ה, שלמעלה משניהם, שמתגלה באיחוד שני ההפכים. כוח אין סופי זה בא לידי ביטוי בהולדת הילדים, דור אחר דור עד אין סוף. שלכן שמחת החתונה היא גדולה ביותר. כך גם בעולם. הנשמה והגוף הם כמו איש ואישה. מצד עצמם, הנשמה היא רוחנית, והגוף גשמי, והם הפכים זה מזה. איחודם כאן בעולם הזה, מתאפשר רק בכוח ה'אין סוף'. לכן, אפשרות הנשמה לצאת ולהתעלות למעלה ממקומה ודרגתה, ולהגביה את עצמה עד אין סוף ובלי גבול – היא רק הודות לירידתה בעולם להתלבש בגוף הגשמי.

שני פירושים במאמר הגמרא

אם כן, פירוש אחד, שבעולם הזה אנו נעשים ל"מהלכים", כיון שבו נעשה הייחוד של הנשמה בגוף, בדוגמת שמחת החתונה בייחוד איש ואישה. לפירוש זה, "דאזלינן מיניה" הכוונה שבסיבתו אנו נעשים מהלכים.

פירוש שני: העולם הזה ממנו הנשמה הולכת בהגיע יום פטירתה, אז דווקא מתגלה בה הכוח ל"הליכה" אמיתית עד אין סוף.

כל עוד הנשמה בגוף, לא בא לידי ביטוי ה"הילוך" והעלייה שלה אין סוף, כי גם האין סופיות שבתורה ובמצות שעל ידם היא מתעלית, היא נסתרת, ובגלוי היא מוגבלת. אך כאשר הנשמה מסתלקת ויוצאת מהגבלות העולם, אז מתגלה בה הפנימיות של המצות, שהיא בלי גבול, והיא מאירה לנשמה, בעליות אין סוף.

חיצוניות ופנימיות במשמעות הסתלקותם של צדיקים

כל הצדיקים עד לרשב"י ואחריו, היה עיקר עסקם בחלק הגלוי שבתורה. כי חלק הסוד ופנימיות התורה, שמגלה בעולם את קדושת התורה כפי שהיא למעלה, לא היה אצלם. לכן גם בעת פטירתם מהעולם, לא האירה הפנימיות והאין סופיות של הנשמה, כאן בעולם, אלא רק בעולמות עליונים. לעומת זאת, אצל רשב"י וכל צדיקי תורת הנסתר, שעסקם בתורה בעולם היה לגלות את פנימיות התורה, הנה בעת הסתלקותם, כשהנשמה יצאה מהגבלות העולם והגוף, והתגלתה בה הפנימיות והאין

סופיות של הבורא (על ידי המצוות שקיימה בעולם הזה), האירה אז פנימיות זו גם כאן בעולם בעת ההסתלקות, ללא הסתרים.

לכן, ימי השנה של צדיקי תורת הנסתר נקראים בשם "הילולא", כי השמחה הגדולה כשמחת החתונה המתגלית בנשמה בעת פטירתה, מאירה גם כאן בעולם למטה.

ה"הילולא" הגדולה – לעתיד לבוא

לבד משמחת החתונה הבאה לביטוי בייחוד איש ואישה, ישנם עוד אופנים של ייחודים עליונים, ונמצא שישנם כמה ייחודים כלליים:

האחד הוא, יחוד הנשמות למעלה לפני ירידתן למטה, שגם בהם יש בחינות של איש ואישה – 'דכר ונוקבא'. אופן שני – בעולם הזה, בייחוד איש ואישה, ויחוד הנשמה והגוף. אופן שלישי – יחוד הנשמה עם הגוף שיהיה לעתיד לבוא בתחיית המתים, והוא הייחוד הנעלה ביותר.

גילוי הפנימיות לעתיד לבוא גם בגוף הגשמי

בתחיית המתים תתגלה האין סופיות של הקב"ה, ואף הוא עצמו, כתוצאה מהתורה ומצוות שקיימו ישראל בעולם הזה, כי אז תתגלה פנימיות התורה והמצוות שהם אין סופיים ובלי גבול. אמנם פנימיות זו מאירה גם עתה לצדיקים, אלא שכדי לקבל גילוי זה עליהם לצאת מהגבלות גופם ולהסתלק מן העולם. אך לעתיד לבוא, יהיה גילוי הפנימיות והבלי גבול, גם בגוף הגשמי, בעולם הזה.

גילוי האין סוף אצל צדיקים גם בגוף הגשמי

הכוונה בביאור החסידות בעניין ההילולא שתהיה לעתיד לבוא, היא גם לרמז, על מעלת הצדיקים שעיקר עסקם הוא לגלות פנימיות התורה. כי על ידי עבודתם בגילוי פנימיות התורה, התגלה אצלם הבלי גבול והאין-סוף של תורה ומצוות – גם בגוף הגשמי, בדוגמת מה שיהיה לעתיד לבוא.

'הסתלקות' ו'הילולא' בעבודת השם

גם בעבודת ה' של כל יהודי, נשמה בגוף, מוצאים אנו שני אופנים מקבילים לשני האופנים הנזכרים לעיל: גילוי על ידי 'הסתלקות', והגילוי שיהיה בתחיית המתים.

כאשר אדם בתחילת דרכו בעבודת ה', הרי על מנת שיחוש את האין סופיות של הקב"ה, צריך הוא לצאת ולהתנתק ממציאיותו האנוכית, כדי להתמסר לקב"ה. תנועה זו בנפש, מקבילה לעניין ה'הסתלקות'. אך כאשר הוא מתעלה יותר, מגלה את האין סופיות של הבורא, גם בתוך מציאותו האישית – מקביל לגילוי של תחיית המתים.

שלוש דרגות בעליית הנשמה

נשמות שעסקו רק בחלק הנגלה בתורה, עליית הנשמה אצלם היא בעולם. כי התורה והמצוות שעל ידם היא מתעלה, הרי כפי שהם בנגלה – בחיצוניות, הם מוגבלים. גילוי האין סוף וה'בלי גבול' שעל ידם, יהיו בעיקר לעתיד לבוא.

נשמות העוסקים בפנימיות התורה – ההמשכה האין סופית של התורה והמצוות שלהם, מתגלית גם בעת ההסתלקותם. וכן גם בהיותם בעולם, על ידי הביטול שלהם לה' וההתנתקות ממציאיותם. ועל ידי זה מתעלים

הם לדרגא נעלית עוד יותר, שגילוי ה'אין סוף' וה'בלי גבול' הוא גם במציאות שלהם כאן בעולם.

פדה בשלום נפשי בעבודת ה'

[כאן חוזר לבאר מה שהתחיל בתחילת המאמר:] שני אופנים בהתגברות הנפש האלוקית על המנגדים לה – הם הרצונות הזרים בנפש, והבאת האדם לרצון אחד רק לה'.
האחד הוא, כאשר האדם מגלה בנפשו את רצונו הבלתי מתפשר בה' ומצוותיו, שלמעלה מתפיסת שכלו ורגשותיו, אז פודה את נפשו מהרצונות הזרים, ומתגבר עליהם. זוהי הדרגה בנשמה הנקראת "חיה".
אופן נעלה יותר הוא, כאשר האדם מגלה בנפשו את תוקף התקשרות נשמתו עם הקב"ה הבלתי ניתנת לשינוי, והיא בחינת "יחידה" שבנשמה, אז, לא רק שהוא מתגבר על הרצונות הזרים, אלא הם בטלים ממילא. וזו היא פדייה בשלום.

ביטול הרע בעולם

כשם שבאדם, הצד הרע שבו מתבטל לגמרי על ידי גילוי ה"יחידה" שבנשמתו, כך גם בעולם. כאשר תתגלה ה"יחידה" של כל העולמות, שזוהי בחינת משיח, יתבטל כל הרע מהעולם. ובעצם, במידת ביטול הרע אצל האדם על ידי גילוי ה"יחידה" בנפשו, תלוי גילוי ה"יחידה" הכללית וביטול הרע בעולם.

ערך פדיית דוד לגבי הפדייה לעתיד לבוא

הן הפדייה בשלום שעל ידי גילוי ה"יחידה" בנפש, והן הפדייה שהיתה אצל דוד המלך, שהתייחסה לאנשים מסוימים (כמו עמשא, אנשי אבשלום וכו'), אינם בערך כלל לגבי הפדייה בשלום שתהיה לעתיד לבוא, וכמו גבול לגבי בלי-גבול. למרות זאת, כאמור, התחלת הגילוי של לעתיד לבוא וסיבתו, היא בפדייה של כל אדם מרצונותיו הזרים. ועוד לפני כן, בפדיית דוד משונאיו.

גאולת פנימיות התורה היא בלי גבול

כאן רואים את המקביל בין עניין ההילולא לעניין הגאולה. כי פדיית דוד (וכן פדיית כל אחד בנפשו), כיון שהיו ביחס לעניינים מוגבלים, לכן הגילוי של לעתיד לבוא והגאולה הנמשכת על ידם, שהם בלתי מוגבלים ואין-סופיים, לא היו אז בגלוי. בדוגמת עניין ההילולא אצל צדיקים שעסקו רק בחלק הנגלה שבתורה.

אך הגאולה שהיתה אצל אדמו"ר האמצעי (וכמו כן שאר הגאולות של נשיאי החסידות), כיון שהגאולה היתה לגבי האפשרות וההיתר להמשיך ולהפיץ את פנימיות התורה, שהיא גם בחינת ה"יחידה" שבתורה, ובה מאיר ה'אין סוף' וה'בלי גבול' בגלוי – לכן גם הגאולה היתה מהבחינה הנעלית שבה, שהיא גאולה לכל, ואין בה שום הגבלות.

בכך מהווה ערב י' כסלו – יום ההילולא, "ערב" והכנה ליום הבא י' כסלו – יום הגאולה, כי לאחר שהתגלתה מעלת עבודתו של אדמו"ר האמצעי, בדרגת הילולא, על ידי הביטול שלו לה', בדומה ל'הסתלקות' כנ"ל, זכה להמשיך את הגילוי של גאולתו – "פדה בשלום נפשי" שלמעלה מהגבלות, גם בכל השייכים אליו, בעודם במציאותם. שלכן, ביכולת כל אחד – לפדות את עצמו – ובשלום.

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת ויצא

ט' בכסלו

והשלמה בימים הסמוכים⁵.

יום ראשון

י' בכסלו

חג הגאולה - בו נשתחרר כ"ק אדמו"ר האמצעי נ"ע ממאסרו בוויטבסק בשנת תקפ"ז⁶, והוא יום שמחה לאנ"ש, ואין אומרים בו תחנון. ונוהגים לערוך התועדות ברוב עם⁷.

"יו"ד כסלו הוא זמן הלידה של חסיד, י"ט כסלו היא הברית; בין יו"ד וי"ט כסלו היא הלידה. ההתחלה היא מי'. התועדות חסידית היא לידתו של חסיד⁸."

תפילת שחרית: בקריאת התורה קוראים תמיד 'יששכר' בשי"ן אחת⁹.

6 ואף שבש"פ ויצא, ט' כסלו תקפ"ז, נתבשר על גאולתו ('ספר התולדות' הנ"ל, עמ' 113) - לא נקבע בשעתו יום זה ליו"ט כמו בחג הגאולה י"ב תמוז שהוא יום בשורה, כשם שחג הגאולה הוא עצמו לא נקבע כל"כ, לפי שבשנה שלאחריה נסתלק אדמו"ר האמצעי, כמבואר בקונטרס 'בד קודש' הוצאת קה"ת. ובפרט לפי סדר העניינים דא, כמבואר בהערה הבאה, שהזיכוי המלא ניתן רק לאחר ההסתלקות, עיי"ש.

7 לוח כולל חב"ד. פרשת המאסר והגאולה - במבוא לקונטרס 'בד קודש' הנ"ל, ב'ספר התולדות - אדמו"ר האמצעי' הנ"ל, פרק ח. 'רשימות היומן' עמ' ריא, רצב. המסמכים המקוריים נדפסו בס' 'מאסר וגאולת אדמו"ר האמצעי' (תשנ"ח), והסיכום ולוח התאריכים בס' 'תולדות חב"ד ברוסיא הצארית' פרקים מד-מו.

8 להעיר מהשייכות המיוחדת דהתועדות חסידית ליו"ד כסלו - ע"פ המבואר - שיו"ד כסלו הוא עניין הלידה של חסיד, והתועדות חסידית היא הלידה של חסיד (משיחת ש"פ ויצא תשמ"ז - לקוטי שיחות כרך כה עמ' 353 הערה 49).

9 לקוטי דיבורים ח"ג עמ' 976. ספר המנהגים עמ' 90. ככל הלשון צריך ביאור. ואולי הכוונה שההתחלה היא ביו"ד, שעניינה ביטול.

10 ראה תורה שלמה עה"פ (ליח). שיחת ש"פ ויצא תשי"ב ס"א (תורת מנחם (ד) תשי"ב ח"א, עמ' 156. הרבי העיר בהתועדות לבעל קורא שקרא 'יששכר' בב' שיני', שאומנם יש כמה דעות בזה, ואין שקוראים - יוצאים ידי חובה, אבל ע"פ נסתר צריך לבטא בשי"ן אחת דווקא). וראה 'בצל החכמה' (יחידות) עמ' 116-117. סקירות ודיון בעניין עצמו בקבצים: 'המעין' תשכ"ז.

יום ההולדת (בשנת תקל"ד) וההסתלקות הילולא (בשנת תקפ"ח) של כ"ק אדמו"ר האמצעי רבנו דובער נ"ע, דור שני לנשיאי חב"ד (שנות הנשיאות: תקע"ד - תקפ"ח)¹, ומנוחתו כבוד בעיר ניעז'ין. יום התועדות.

כל אחד ואחת, אנשים נשים וטף, ינצלו 'עת רצון' זו, כדי להוסיף:

א) בלימוד תורתו של בעל יום ההולדת וההילולא, ובאופן ד'רחובות הנהר'².
ב) בעבודת התפילה.

ג) בנתינת צדקה, ומה טוב - לעניין השייך לעבודתו המיוחדת או למוסדות העוסקים בעבודתו ובעבודת רבותינו נשיאנו ממלאי מקומו³.

ד) לקיים התועדות של שמחה, בה יקבלו עליהם הנאספים החלטות טובות בענייני תורה ומצוות⁴. ולדבר גם בקשר להכנות כדבעי להתועדות ד"ט כסלו, ולהמשיכן בהתועדות חנוכה⁵.

פשוט, שאם מאיזו סיבה שתהיה לא נעשה הנ"ל או חלקו ביום השנה, צריך להיות תשלומין

1 פרשת חיינו והסתלקותו נדפסו ב'ספר התולדות - אדמו"ר האמצעי' הוצאת קה"ת, כפר חב"ד תשל"ו.

2 שיחות קודש תשנ"ב עמ' 382.

3 ע"פ 'התועדות' תשמ"ז ח"ב עמ' 286, מוגה, בקשר לכ"ד טבת.

4 ע"פ הוספות לשיחה הנ"ל - שם עמ' 292. וראה לקוטי שיחות כרך כא עמ' 276.

5 שיחות קודש תשנ"ב ח"א עמ' 389.

וכשחל באמצע השבוע - ראה לגבי אי-אמירת תחנון במנחה: ספר המנהגים עמ' 90, יו"ד כסלו. רשימות היומן ס' ע' רצב. וראה אודות 'משנה ראשונה' בזה ברשימת ענינים וסיפורים מהרב"ש (סבו של הרב), מוצש"ק יו"ד כסלו אעת"ר, ובהערות ר"ש קראוס שם הע' 80 וש"נ.

הפטרה: "ועמי תלואים... על תלמי שדי. ויברח יעקב... ובנביא נשמר" (הושע יא, ז' יב, יד)¹⁰.

יום חמישי

י"ד בכסלו

יום חתונת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו עם הרבנית מרת חיה־מושקא ע"ה, בת כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע - ביום ג' פרשת וישלח, י"ד בכסלו תרפ"ט, בעיר ווארשא¹¹.

מעלת היום, בלשון הרבי¹²: "חתונה בכלל, אצל כל איש פרטי, היא עניין כללי. אבל אצלי

¹⁰צפונות' גיליון ז.

¹¹ ספר־המנהגים עמ' 32. לוח כולל־חב"ד.

¹² (כן הוא האיות של שם העיר אצל רבותינו נשיאינו). פרטי העניינים דאז נלקטו בספר 'ימי מלך' (ח"א) פרק עשירי. וראה גם 'תורת מנחם - דרושי חתונה' (קה"ת, תש"ס) מאמרי החתונה, ומאמרי הרבי המיוסדים וכו' על המאמרים הנ"ל.

¹³ (12) תרגום מאידיש - תורת מנחם חלק י' עמ' 206. 'ימי מלך' שם עמ' 272.

- הרי עליידי החתונה הוכנסתי אחר־כך בעניינים כלליים כו'. זה היום בו קישרו אותי עמכם, ואתכם עמי, וביחד נתייגע ונביא את הגאולה האמיתית והשלימה. וסיים: יעזור השם־יתברך שנראה פרי טוב בעמלנו".

* "לפני ראש־השנה של חסידות צריכים גם־כן [את] ההקדמות על־דרך [ההכנות וכו'] דימי הסליחות וחודש אלול"¹³.

יום שישי

ט"ו בכסלו

* סוף זמן קידוש לבנה לכתחילה: יום רביעי בלילה, אור ליום חמישי, בשעה 9:47¹⁴.

* סוף הזמן בדיעבד - עד סוף אותו לילה¹⁵.

¹³ ספר־המנהגים עמ' 92.

¹⁴ לוח כולל־חב"ד.

¹⁵ (15) ע"פ דעת החת"ם סופר, 18 שעות לאחר מחצית חודש־לבנה מהמולד.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעיהו ע"ה דייטש